

Uzasadnienie do zarządzenia Nr 12
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 17 stycznia 2013 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Panieńskie Skały PLH020009

Zgodnie z art. 28 ust.5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 roku Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenia dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody).

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty-Specjalnego Obszaru Ochrony siedlisk Natura 2000 Panieńskie Skały PLH020009 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru rozpoczęły się latem 2011, roku w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowywanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V.

Obszar wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie ochrony stanowiska włosocienia delikatnego *Trichomanes speciosum*, który jest bardzo rzadkim gatunkiem paproci naskalnej. Panieńskie Skały stanowią jedno z dwóch obecnie znanych stanowisk tego gatunku w Polsce, występującego na granicy wschodniej swojego zasięgu, dlatego pojawia się tu nieregularnie. Zachowanie odpowiednich siedlisk gatunku umożliwi utrzymanie łączności między populacją występującą dalej na wschód (Góry i Pogórze Kaczawskie) a populacjami zachodniej Europy. Utrzymanie wysuniętych na wschód stanowisk gatunku pozwala na jego dyspersję i zasiedlanie nowych obszarów. Ponadto przedmiotami ochrony w obszarze są 2 siedliska z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej: 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandeli* oraz 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*). Pierwsze z nich jest jednocześnie siedliskiem włosocienia delikatnego, natomiast drugie tworzy odpowiednie warunki mikroklimatyczne dla jego występowania. Siedlisko 8220 Ściany skalne

i urwiska krzemianowe wymaga ochrony również z tego powodu, że jest siedliskiem rzadkim i szybko zanikającym.

W Obszarze dominują grunty orne, łąki i pastwiska, jedynie południową część ostoi porastają lasy. Obszar od wschodniej i południowo-wschodniej strony graniczy z zabudowaniami mieszkalnymi, obejmując w obecnych granicach część działek siedliskowych. W części zachodniej ostoja sąsiaduje z terenami leśnymi.

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz.U.UE.L92.206.7, Dz.U.UE-sp.15-2-102 z późn. zm.).

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

Ze zidentyfikowanych zagrożeń najważniejsze wynikają z dużej antropopresji, głównie związanej z położeniem Obszaru w pobliżu zabudowy oraz łatwej dostępności. Obszar leży w granicach miasta Lwówek Śląski. Przez teren ostoi przebiegają ścieżki oraz szlak turystyczny. Powoduje to nadmierną penetrację powierzchni siedlisk przyrodniczych. Presja przejawia się wydeptywaniem, paleniem ognisk, usuwaniem drzew i krzewów, zaśmiecaniem. Wychodnie skalne narażone są na akty wandalizmu, tj. malowanie napisów i rycie. Zagrożeniem jest także nadmierne gromadzenie się ściółki drzew iglastych w szczelinach skalnych, co może niekorzystnie wpływać na siedlisko włośocienia delikatnego.

Wskazane działania ochronne mają na celu utrzymanie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, tj. zachowanie powierzchni siedlisk 8220 i 9170 oraz poprawę ich stanu do poziomu U1 przez ochronę czynną oraz przywrócenie właściwego stanu siedliska włośocienia delikatnego.

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele związane będą przede wszystkim z usuwaniem śmieci w obrębie działki ewidencyjnej nr 825/2, usuwaniem gatunków obcych i synantropijnych z powierzchni siedliska 8220 i 9170 oraz działaniami edukacyjnymi wdrażanymi w lokalnych szkołach znajdujących się w bezpośrednim otoczeniu Obszaru.

Zaplanowany monitoring dotyczy stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz populacji włośocienia delikatnego, będących przedmiotami ochrony Obszaru. Oprócz standardowych czynności przewidzianych w zadaniach z zakresu ochrony czynnej rozważa się stworzenie stałego monitoringu wizyjnego – telewizji przemysłowej na ul. Polnej oraz na drodze gruntowej powyżej grupy skalnej Panieńskich Skał. W procesie prac nad planem taki

wniosek składali również mieszkańcy, skarżąc się na notoryczne akty wandalizmu w tym miejscu.

Plan zadań ochronnych zawiera wskazania do zmian zapisów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla obrębu nr 2 miasta Lwówek Śląski.

Podczas prac nad projektem przeanalizowano przebieg granic Obszaru i ustalono, że część Obszaru nie ma cech kwalifikujących do pozostania w Obszarze. Wszystkie przedmioty ochrony ostoi zlokalizowane są na działce 825/2. Pozostałą powierzchnie na północ od wymienionej działki, zajmują tereny upraw rolnych, ogródki działkowe, łąki, pastwiska oraz działki siedliskowe wraz z zabudowaniami. Proponuje się wyłączyć ten teren z Obszaru, ponieważ nie wpływa na możliwości zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony ostoi i poprowadzić granice obszaru po krawędziach działki 825/2. Wówczas powierzchnia Obszaru wynosić będzie 1,1 ha (w miejsce obecnej 11,5 ha).

W trakcie prac inwentaryzacyjnych zaktualizowano listę przedmiotów ochrony Obszaru, jak również ich parametry. Pozwoliło to na zaktualizowanie Standardowego Formularza Danych Obszaru (aktualizacja SDF). Zaktualizowano parametry przedmiotów ochrony dotyczące reprezentatywności, względnej powierzchni, stanu zachowania siedliska kod 8220. Uległ zmianie opis populacji *Trichomanes speciosum* z 1-10 na populacja pojawiająca się nieregularnie. Rozszerzono listę innych ważnych gatunków zwierząt i roślin poprzez dodanie trzech nowych gatunków roślin: paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare*, konwalia majowa *Convallaria majalis*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*. Uzupełniono opis obszaru, jego wartości przyrodniczych i znaczenia. Zmieniono i rozszerzono listę zagrożeń oraz ich opis. W strukturze własności zmieniono zapis ze „Skarb Państwa” na „Powierzchnie zajmują tereny komunalne gminy Lwówek Śląski (100%)”. Określono główne czynniki i rodzaje działalności człowieka na terenie obszaru i poza obszarem oraz procent powierzchni obszaru im podlegający - w formie dwóch tabel. Dodano tabele z wykazem zdjęć obszaru.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

Pierwsze spotkanie informacyjne, na którym przedstawiono założenia projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, listę obszarów, dla których sporządzane będą plany zadań ochronnych oraz zasady współpracy odbyło się w dniu 4 marca 2010 r. Na spotkanie zaproszone zostały właściwe samorządy gminne na terenie których znajdują się obszary Natura 2000, dla których będą opracowywane plany zadań ochronnych. W dniu 1 marca 2011 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony

Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 lutego 2011 r. o zamiarze przystąpienia do opracowywania projektów planów zadań ochronnych dla 11 obszarów Natura 2000 w województwie dolnośląskim, w tym dla Obszaru Panieńskie Skały. Obwieszczenie zostało również wysłane „z prośbą o wywieszenie do Urzędu Gminy i Miasta Lwówek Śląski, gdzie wisi na tablicy ogłoszeń w dniach 10.03-31.03.2011 r.

W procesie prac nad planem zadań ochronnych dla Obszaru zorganizowano dwa spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy, na które zaproszono osoby i podmioty prowadzące działalność gospodarczą w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, przedstawiciele samorządu, grupę ekspertów oraz inne zainteresowane strony. Podczas spotkań omówiono zasady pracy nad projektem planu zadań ochronnych, przedstawiono obecny stan wiedzy o Obszarze i jego przedmiotach ochrony oraz omówiono granice Obszaru i zasady uszczegóławiania ich przebiegu. W trakcie dyskusji nt. przebiegu granic ostoje właściciele gruntów zwracali uwagę na nieodpowiednie poprowadzenie granic, które biegną przez ich działki siedliskowe, a wręcz przecinają zabudowania. Pojawiło się wiele propozycji wyłączenia poszczególnych działek z obszaru. Ponadto uczestnicy wskazali na zagrożenia występujące w Obszarze, tj. wandalizm, śmiecenie, niszczenie roślinności, rozpalanie ognisk. Podczas dyskusji często ponawiana była prośba skutecznego monitorowania terenu. Drugie spotkanie rozpoczęło się wizją terenową, podczas której zaprezentowano lokalizację siedlisk przyrodniczych: 9170 grąd środkowoeuropejski oraz 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe. Wskazano na typowe dla nich gatunki roślin oraz na współwystępujące gatunki obce. Dyskutowano również nad zmianą przebiegu granic Obszaru, a co za tym idzie - znacznego zmniejszenia jego powierzchni. Ponadto uzgodniono cele ochrony, ustalono działania ochronne oraz określono zasady monitoringu działań ochronnych i przedmiotów ochrony.

Obwieszczeniem z dnia 14 listopada 2011 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1,2,3,4 i 5 *ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) i w związku z art. 28 ust.4 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2009 roku Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (dodatku dolnośląskim Gazety Wyborczej) w dniu 16 listopada 2011 r. Obwieszczenie było

również wywieszane na tablicach ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Lwówku Śląskim – w dniach 18 listopada – 10 grudnia 2011 r. oraz Urzędu Gminy i Miasta Lwówek Śląski – w dniach 14 listopada – 20 grudnia 2011 r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski.

Projekt zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody na posiedzeniu w dniu 9 grudnia 2011 r.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.)*, uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 2 stycznia 2013 r.